

LUKSEMBURŠKO PREDSEDAVANJE SAVETOM EVROPSKE UNIJE

Pišu: Jelena RIBAĆ i Aleksandar BOGDANOVIĆ

Luksemburg predsedava Savetom Evropske unije od 1. jula do 31. decembra 2015. godine. Ulogu predsedavajućeg Savetom Evropske unije Luksemburg je preuzeo od Letonije, koja je koordinirala njegovim radom, definisala tematske prioritete i posredovala u odnosima sa drugim institucijama Evropske unije (EU) u prvoj polovini 2015. godine. Luksemburgu je ovo dvanaesto predsedavanje Savetom EU.

Luksemburškim predsedavanjem završava se period tzv. „trojke“ na čelu EU: Italija, Letonija i Luksemburg. Trojku čine države članice EU koje u vremenskom periodu od 18 meseci definišu i usmeravaju agendu EU, obezbeđujući joj nesmetano funkcionisanje i kontinuitet bavljenja određenim pitanjima. Predsedavanje Savetom EU ujedno je prilika za države članice da istaknu teme od značaja za nacionalni ili regionalni interes.

Novina u odnosu na prethodna dva ciklusa predsedavanja odlazeće „trojke“ je poseban fokus na građane sa ciljem da njihovi suštinski interesi i potrebe budu bolje inkorporirani u sve politike EU i evropski projekat u celini. Pristup „Unija za građane“ bi trebalo da doprinese boljoj primeni principa subsidiarnosti i proporcionalnosti. Unapređenje međuinstitucionalne saradnje, na osnovu sporazuma za „bolju regulaciju“ koji je predložila Evropska komisija, trebalo bi da doprinese kvalitetnijem kreiranju i sprovođenju politika u čijoj će osnovi biti potrebe i interesi građana. Zbog toga će napredovanje pregovora o ovom sporazumu biti veoma važno područje za angažman u toku luksemburškog predsedavanja.

Prioriteti luksemburškog predsedavanja Savetom EU

EKONOMSKI RAST I POVEĆANJE ZAPOSLENOSTI

Operacionalizacija Evropskog fonda za strateške investicije (EFSI) biće jedan od najvažnijih zadataka luksemburškog predsedavanja. Očekuje se da mobilizacijom evropskih ušteđevina i fondova EFSI prikupi do 315 milijardi evra za finansiranje strateških investicionih projekata i obezbedi rast realne ekonomije EU. Posebno značajne biće inicijative za poboljšanje regulatornih okvira i uklanjanje prepreka investicijama, uključujući uspostavljanje Unije tržišta kapitala (CMU). Predsedavanje će biti usmereno i na dalju regulaciju finansijskih usluga, uključujući pregovore o reformi bankarskog sektora. Evropska industrijska politika ima izuzetno veliki značaj. Implementacija „mape puta“ o industrijskom razvoju, sprovođenje i evaluacija sektorskih akcionih planova (posebno akcionog plana za čelik i unapređenje konkurentnosti tog sektora unutar EU), kao i promocija instrumenata podrške za sektor malog i srednjeg preduzetništva (COSME i „Horizont 2020“) biće glavne teme u ovoj oblasti.

Razvoj evropskog istraživačkog prostora (ERA) kroz unapređenje koordinacije i koherentnosti politika na evropskom nivou takođe je na predsedavajućoj agendi u sklopu očekivane revizije instrumenata za implementaciju „Strategije Evropa 2020“. U okviru Luksemburškog predsedavanja vodiće se pregovori o budžetu EU za 2016. godinu.

PRODUBLJIVANJE SOCIJALNE DIMENZIJE EU

Promocija visokokonkurentne socijalne tržišne privrede koja stremi punoj zaposlenosti, socijalnom prosperitetu, pravdi i socijalnoj zaštiti, biće zadatak luksemburškog predsedavanja. Stoga je ideja jake socijalne politike – tzv. najviši stepen „socijalnog rejtinga“ (*Triple A social rating*), unapređenje upravljanja socijalnom politikom (posebno u evrozoni), i oživljavanje socijalnog dijaloga uključivanjem svih zainteresovanih aktera – dobila punu podršku. Investicije u ovoj oblasti biće usmerene na ljudski kapital, gde su prioritet mladi i veštine u oblasti digitalnih tehnologija. Istaknut je značaj unapređenja performansi tržišta rada od strane država članica, posebno u smislu jačanja veze između obrazovanja i potreba tržišta, integracija mladih kroz „Garancije za mlade“ i integracija slabo zapošljivih grupa. Zdravstvo, socijalna uključenost i aktivno učešće građana u političkom životu još su neka pitanja kojima će u okviru predsedavanja biti posvećena posebna pažnja.

UPRAVLJANJE MIGRACIJAMA I SLOBODA, PRAVDA I BEZBEDNOST

Evropska agenda za migracije apsolutni je prioritet predsedavanja kao okvir za koordinirani odgovor na izazove koje nameću migracije, razvoj odgovarajućih unutrašnjih i spoljnih politika, jačanje kapaciteta nadležnih agencija EU i uključivanja svih relevantnih aktera u taj proces: međunarodnih organizacija, država članica, evropskih institucija, trećih zemalja i civilnog društva. Glavne oblasti u okviru agende biće zajednička politika azila, borba protiv trgovine ljudima, sprečavanje iregularnih migracija i reforma sistema legalnih migracija. Ilegalne

migracije i borba protiv krijumčarenja i trgovine ljudima biće glavne teme sledećeg samita EU–Afrika (Malta).

Važno pitanje je usvajanje koherentnog globalnog pristupa u borbi protiv terorizma koji uključuje dalji rad na implementaciji strategija koje se odnose na finansiranje terorizma, radikalizaciju i regrutaciju terorista i primenu svih dostupnih mera i akcija, uključujući *European Passenger Name Record – PNR*. Implementacija revidirane Strategije EU za unutrašnju bezbednost 2015–2020 je predmet izuzetno velike podrške, imajući u vidu neophodnost zajedničkog odgovora na pretnje poput zločina protiv životne sredine, regrutacije boraca, sajber i prirednog kriminala. Zaključenje pregovora na nivou Saveta EU o uspostavljanju kancelarije Evropskog javnog tužilaštva (EPPO) biće važan zadatak, imajući u vidu da je u pitanju vodeći projekat u oblasti pravosuđa.

OŽIVLJAVANJE UNUTRAŠNJEG TRŽIŠTA I POZICIONIRANJE EVROPSKE KONKURENTNOSTI U GLOBALNOM I TRANSPARENTNOM OKVIRU

„Izveštaj petorice predsednika“ sadrži smernice za oživljavanje evropskog unutrašnjeg tržišta kroz kompletiranje ekonomske i monetarne unije (EMU) do 2025. godine. Početak ovog procesa se poklapa sa trenutkom luksemburškog predsedavanja Svetom EU. Jačanje EMU počivaće na nadgradnji četiri stuba: ekonomska unija, finansijska unija, fiskalna unija i politička unija. Osnaživanje EMU biće ostvareno kroz tri faze. Nadograđivanjem postojećih instrumenata koji su na raspolaganju zemljama evrozone i institucijama EU, postizanjem strukturne konvergencije i uobličavanjem finansijske unije završiće se prva faza. Očekuje se da rezultat ove faze bude odgovornija i zajednička fiskalna politika. Druga faza je uspostavljanje pravno obavezujućih merila za konvergenciju, dok treća podrazumeva kompletiranje EMU.

Istovremeno, Luksemburg namerava da pokrene odlučne mere na globalnom nivou u borbi protiv utaje poreza odgovarajućim merama u saradnji sa G20 i OECD-om. Tokom luksemburškog predsedavanja očekuju se prvi zakonodavni predlozi o uspostavljanju jedinstvenog digitalnog tržišta.

PROMOVISANJE ODRŽIVOG RAZVOJA

Održiv ekonomski razvoj i pripreme za Konferenciju UN o klimatskim promenama (COP 21) zauzimaju važno mesto na agendi luksemburškog predsedavanja. Podsticanje zelene ekonomije biće ostvareno, pre svega, legislativnim inicijativama koje bi smanjile zagađenje vazduha redukcijom CO₂ kroz reformu sistema trgovine emisijama (*Emission Trading System*) i insistiranjem na jačanju „zelene“ komponente tokom revizije strategije Evropa 2020. Konačno, važni događaji u okviru kojih će EU imati aktivnu ulogu na globalnom nivou su konferencija Ujedinjenih nacija o finansiranju razvoja (Adis Abeba), Specijalni samit o održivom razvoju (Njujork) i COP 21 (Pariz).

JAČANJE ULOGE EU KAO GLOBALNOG AKTERA

Transatlantski odnosi i ukrajinska kriza ostaju izazovi i za luksemburško predsedavanje, s tim što je fokus u 2015. godini usmeren na temu razvoja. Pregovori u vezi sa „Transatlantskim trgovinskim i investicionim partnerstvom“ između SAD i

EU, i pored brojnih kontroverzi i poteškoća, nastavljaju se tokom 2015. Naznaka skorom okončanju i stvaranju najveće zone slobodne trgovine na svetu za sada nema. Istovremeno su završeni pregovori o sličnom sporazumu između Kanade i EU (CETA), čija se ratifikacija očekuje u narednim mesecima. Ukrajinska kriza, u čijem središtu su odnosi između EU i Ruske Federacije, i posle tzv. „Minska 2“, ne pruža mnogo optimizma za pronalazak rešenja. Definisanje novih smernica i operativnih instrumenata okončanjem konsultativnog procesa u okviru redefinisavanja Evropske susedske politike može imati implikacije na višemesečni sukob. Konačno, EU je proglasila 2015. godinom razvoja. Motiv je dvostruki: unutrašnji – da pokaže jedinstvo među svojim građanima; spoljašnji – da sebe predstavi kao važnog aktera na globalnoj sceni. Momenat je više nego povoljan – u 2015. godini se evaluiraju rezultati Milenijumskih ciljeva UN-a i definišu budući razvojni ciljevi.

Značajni procesi za pregovore Srbije o pristupanju EU u toku luksemburškog predsedavanja

- Proširenje EU na Zapadni Balkan i Tursku nije prioritarna tema u okviru luksemburškog predsedavanja, ali se nastavljaju pristupni pregovori sa ovim državama. Otvorena su nova pregovaračka poglavlja sa Crnom Gorom, a očekuje se otvaranje poglavlja sa Turskom i Srbijom. Međutim, otvaranje poglavlja za Srbiju zavisice od aktuelnih političkih procesa, pre svega dijaloga i implementacije sporazuma sa Prištinom koji je sastavni deo poglavlja 35. Srbija je u potpunosti završila analitički pregled usklađenosti zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU u martu 2015. godine.
- Migracije su se nametnule kao važno pitanje u odnosima Srbije i pojedinih članica EU. Imajući u vidu da je Srbija tranzitna država na ruti migranata, značajna je posvećena i otvorena koordinacija sa državama članicama EU, institucijama EU i državama Zapadnog Balkana u vezi sa rešavanjem ovog pitanja. Pitanje migracija sastavni je deo pregovaračkog poglavlja 24 i za njega je predviđena izrada posebnog akcionog plana.

*Tabela 1.
Odabrani događaji za vreme luksemburškog predsedavanja Savetom EU
1. jul – 31. decembar 2015. godine*

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Jul	13.	Sastanak Evrogrupe	
	13–16.		Konferencija Ujedinjenih nacija o finansiranju razvoja
	14.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	20.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	24.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
Septembar	14.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	24.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	25–27.		Samit Ujedinjenih nacija o razvojnoj agendi posle 2015. godine
Oktobar	5.	Sastanak Evrogrupe	
	6.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	12.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	14.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	15.	Sastanak Evropskog saveta	
	26.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
Novembar	6–7.		Samit EU-Afrika
	9.	Sastanak Evrogrupe	
	10.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	13.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove (Budžet)	
	16/17.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	17.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	27.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
Decembar	30. novembar – 10. decembar		COP 21 Konferencija o klimatskim promenama
	7.	Sastanak Evrogrupe	
	8.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	14.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	17.	Sastanak Evropskog saveta	

Zvanični sajt luksemburškog predsedavanja Savetom EU: <http://www.eu2015lu.eu/>

ISTRAŽIVAČKI FORUM

predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPuS-a u istraživačko-analitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPuSa i doprinose poboljšanju kvaliteta javnih politika.

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202

www.emins.org

JELENA RIBAĆ i ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ su članovi Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji.